

**Юридична інформація для
громадян України, які шукають можливості
візду та перебування в Польщі**

HR HELSINŃSKA FUNDACJA
PRAW CZŁOWIEKA

GRUPA GRANICA

KRAJOWA IZBA
RADC3W PRAWNYCH

Правовий статус станом на 27 лютого 2022 р.

У зв'язку з тим, що правовий статус може динамічно змінюватися, листівка буде постійно оновлюватися.

Зміст:

- 1) Хто може покинути Україну?**
- 2) На яких умовах зараз я можу в'їхати до Польщі?**
- 3) Які умови я повинен виконати, щоб скористатися безвізовим режимом?**
- 4) Чи зможу я в'їхати до Польщі, якщо у мене немає проїзного документа (закордонного паспорта)?**
- 5) Чи зможу я в'їхати до Польщі, якщо маю заборону на в'їзд до Республіки Польщі?**
- 6) Чи поширюються на мене закони, видані у зв'язку з пандемією SARS-CoV-2?**
- 7) Чи до Польщі може в'їхати дитина без своїх законних опікунів (самостійно або з іншим членом сім'ї, наприклад, з бабусею)?**
- 8) Чи можу я в'їхати до Польщі зі своєю домашньою твариною? Чи потрібні їй відповідні документи?**
- 9) Чи можуть в'їжджати до Польщі громадяни інших держав, крім України (наприклад, іноземні студенти з України)? Які документи вони повинні мати?**
- 10) Чи чоловіків призовного віку не впускатимуть до Польщі?**
- 11) Які документи мені потрібні, щоб в'їхати до Польщі на власній машині?**
- 12) Як я можу подати заяву на отримання в Польщі міжнародного захисту?**
- 13) Що буде зі мною після в'їзду до Польщі?**
- 14) Де в Польщі я можу отримати підтримку?**
- 15) Чи отримаю я медичну допомогу в Польщі?**
- 16) Чи зможу вільно виїхати з Польщі в інші країни ЄС?**
- 17) До яких організацій я можу звернутися за допомогою?**

Хто може покинути Україну?

У зв'язку з агресією Росії на Україну багато громадян України шукають притулку за межами країни. Однак, не всі мають право на виїзд. Згідно із повідомленням Міністерства внутрішніх справ України:

"У період дії встановленого згідно законодавства воєнного стану виїзд за межі України обмежений для чоловіків - громадян України віком від 18 до 60 років. Окремо слід зазначити, що винятки можуть стосуватися тільки осіб, зазначених у відповідних законоположеннях. В першу чергу, це особи, які мають: довідку про відстрочку від призову та повідомлення про зарахування на спеціальний військовий облік або висновок військово-медичної комісії про непридатність. Крім того, ці обмеження не поширюються на осіб: на утриманні яких проживає 3 або більше дітей віком до 18 років, або на утриманні яких проживає дитина з обмеженими можливостями. І тих осіб, які є: прийомними батьками, опікунами або чії близькі родичі загинули або зникли безвісти під час проведення антитерористичної операції."

Питання звільнення від призову та відстрочення призову регулюються українським законом про військову службу (Про військовий обов'язок і військову службу - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12?fbclid=IwAR3x9qFc0OymIzPBU2LHBIRYZWbQys4-lIoUC3Hy-LyOz9QPJY0nSwKAWwg#Text>). Категорії осіб, призов яких може бути відстрочений, регулюються ст. 17 цього закону, у ній зазначені, зокрема, студенти вищих навчальних закладів. Незважаючи на це, відстрочка призову відбувається тільки в момент прийняття рішення Районною (Міською) Призовною Комісією - вона не діє автоматично. Іншими словами, зацікавлена особа повинна звернутися до цієї комісії і звернутися з проханням про відстрочку призову. Звільнення від призову регулюється ст.18 цього Закону.

На яких умовах зараз я можу в'їхати до Польщі?

Згідно з інформацією, наданою Управлінням у Справах Іноземців (www.ua.gov.pl), в'їзд громадян України до Польщі в даний час можливий на підставі:

- безвізового режиму (на підставі біометричного паспорта);
- національної візи (D) або шенгенської візи (C);
- візи з позначкою D або C, або документа, що дозволяє перебування, виданого іншою Шенгенською державою;
- дозволу на тимчасове перебування, постійне проживання або довгострокове перебування в ЄС та дійсної карти перебування;
- заяви на надання міжнародного захисту, поданої на польському прикордонному переході прикордоннику;
- рішення коменданта відділу Прикордонної Служби, що надається при перетині кордону.

Хоча умовою безвізового в'їзду до Польщі є наявність біометричного паспорта, польська влада запевняє, що вона **впустить будь-яку особу, яка біжить з України у зв'язку з війною**, незалежно від того, чи має вона відповідні документи для в'їзду, чи ні. Якщо у вас немає біометричного паспорта, ви можете в'їхати до Польщі на підставі рішення Прикордонної Служби, виданого відповідно до ст. 32 Закону про іноземців. Таке рішення на даний час видається на 15 днів. Кожна людина також має право подати на прикордонному переході заяву про надання міжнародного захисту, однак,

враховуючи велику кількість людей, що перетинають кордони в даний час це навряд чи практикується. Однак, ви можете подати таку заяву пізніше, під час вашого перебування в Польщі.

Важливо! За можливістю візьміть з собою на кордон документи, що підтверджують вашу особу, наприклад, закордонний паспорт, водійські права або хоча б свідоцтво про народження. Вони також стануть вам в нагоді під час перебування в Польщі.

Фото. позначення біометричного паспорта

Які умови я повинен виконати, щоб скористатися безвізовим режимом?

Щоб скористатися цією можливістю, перш за все, необхідно мати біометричний паспорт. Крім того, на підставі безвізового режиму ви можете перебувати в Польщі максимум 90 днів протягом кожних 180 днів. Таким чином, якщо ви перебували за останній період протягом тривалого часу в Польщі, а потім повернулися в Україну, і тепер намагаєтесь знову в'їхати в Польщу - може виявитись, що ви більше не маєте права на в'їзд на підставі безвізового режиму. У цьому випадку, однак, ви можете в'їхати до Польщі на підставі дозволу коменданта Прикордонної Служби, наданого при перетині кордону. **Влада Польщі запевняє, що будь-яка людина, яка втекла з України, буде впущена до Польщі.**

Чи зможу я в'їхати до Польщі, якщо у мене немає проїзного документа (закордонного паспорта)?

Як правило, умовою в'їзду до Польщі є наявність дійсного проїзного документа. Однак, така вимога не поширюється на осіб, які подають на кордоні заяву про надання їм міжнародного захисту. Така заява має бути прийнята від будь-якої особи, навіть якщо у неї немає проїзного документа або будь-яких інших в'їзних документів. Окрім цього, відповідно до запевнень польської влади, громадянам України, які подорожують без паспортів, видаватимуться особливі дозволи на в'їзд до Польщі на підставі згоди коменданта Прикордонної Служби.

Чи зможу я в'їхати до Польщі, якщо маю заборону на в'їзд до Республіки Польщі?

Так, особи, на яких поширюється заборона на в'їзд, також будуть впущені до Польщі. В цьому випадку, однак, необхідно враховувати, що Прикордонна Служба може звернутися до суду з проханням помістити вас в охоронюваний центр, де ви будете перебувати в умовах позбавлення волі.

Чи поширюються на мене закони, видані у зв'язку з пандемією SARS-CoV-2?

19 лютого 2022 р. були зняті обмеження на в'їзд до Польщі з українського напрямку, які були введені в березні 2020 р. у зв'язку із пандемією COVID. В результаті були відновлені загальні правила перетину польсько-українського кордону, засновані на Шенгенському кодексі про кордони та польському законодавстві. 24 лютого 2022 р. також було скасовано обов'язок наявності вакцинації проти COVID-19, проходження тестів та карантину для осіб, які в'їжджають до Польщі з України.

Чи до Польщі може в'їхати дитина без своїх законних опікунів (самостійно або з іншим членом сім'ї, наприклад, з бабусею)?

Для перетину кордону в такій ситуації необхідні два документи: **документ, що посвідчує особу дитини, і дозвіл другого з батьків.**

Документ, що посвідчує особу, не обов'язково повинен бути паспортом, це також може бути акт або свідоцтво про народження. Дозвіл другого з батьків - це окремий документ, що дає право зазначеній особі, яка супроводжує дитину під час подорожі, на опікунство, а також на отримання всіх проїзних документів і прийняття будь-яких рішень, що стосуються життя і здоров'я дитини в період від'їзду. Такий дозвіл повинен бути нотаріально завірений. В даний час багато польських нотаріусів заявили про бажання безоплатно підтвердити дозвіл для батьків дітей, які втекли з території України.

Однак, бувають відхилення від вимоги мати дозвіл другого з батьків. На практиці українські прикордонні служби відпускають дітей без дозволу другого з батьків, якщо з поданих документів однозначно випливає, що дитина перетинає кордон хоча б з одним з батьків.

Чи можу я в'їхати до Польщі зі своєю домашньою твариною? Чи потрібні їй відповідні документи?

З 24 лютого 2022 р. Головна Ветеринарна Інспекція запровадила тимчасові відхилення, що полегшують перетин українсько-польського кордону з домашніми тваринами: **собаками, кішками та тхорами.** Власники тварин не повинні пред'являти на кордоні повний набір ветеринарних документів. По можливості, однак, варто взяти з собою будь-які документи, пов'язані зі здоров'ям тварини.

Після перетину кордону тварини будуть обстежені на сказ і вакциновані за рахунок держбюджету. Після цього власник тварини отримує документ, що підтверджує дотримання ветеринарних вимог. Якщо у тварин немає чіпа, вони будуть чіповані за рахунок держави.

Чи можуть в'їжджати до Польщі громадяни інших держав, крім України (наприклад, іноземні студенти з України)? Які документи вони повинні мати?

Правила в'їзду до Польщі громадян інших держав, крім України, залежать від вимог до в'їзду, що стосуються конкретної держави, громадянином якої є дана особа. Найчастіше це зобов'язання мати візу. Однак ці вимоги не поширюються на осіб, які

подають на кордоні заяву про надання їм міжнародного захисту. Така заява повинна бути прийнята на прикордонному переході від будь-якої особи, що рятується від небезпеки, незалежно від того, чи має ця особа відповідні проїзні документи. Крім того, кожній особі може бути виданий дозвіл коменданта Прикордонної Служби на в'їзд до Польщі, без дотримання необхідних за законом вимог до в'їзду. **Польська влада в даний час запевняє, що до Польщі пускають всіх осіб, які втекли з України, в тому числі, громадян інших держав.** Практика показує, що вони отримують в'їзний штамп з правом перебування в Польщі на строк до 15 днів.

Чи чоловіків призовного віку не впускатимуть до Польщі?

Немає правових підстав для того, щоб польські прикордонні служби відмовляли у в'їзді до Польщі особам призовного віку. Однак, метою в'їзду до Польщі має бути проходження через український прикордонний контроль на виїзному напрямку, а українські прикордонні служби не випускають з країни чоловіків віком від 18 до 60 років. Навіть якщо чоловік цього віку має постанову про непридатність до військової служби, його можуть відправити з кордону в збірний пункт для повторної перевірки постанови.

Загальній мобілізації не підлягають:

- особи, які несуть службу під час мобілізації або війни в невійськових органах державної влади;
- особи, визнані медично-військовою комісією тимчасово непридатними до служби - до 6 місяців з моменту винесення постанови;
- чоловіки та жінки, які мають на утриманні щонайменше трьох дітей віком до 18 років;
- особи, які самостійно виховують дитину/дітей;
- батьки або опікуни дитини-інваліда - група А, якщо дитині не виповнилося 18 років;
- батьки або опікуни дитини-інваліда, у якої є будь-які вади функціонування організму III або IV ступеня і обмеження життєдіяльності будь-якої категорії II-III ступеня;
- батьки або опікуни дитини-інваліда I або II ступеня, до тих пір, поки дитині не виповниться 23 роки;
- опікуни або прийомні батьки дітей до 18 років;
- постійні опікуни осіб, які відповідно до законодавства потребують догляду, у разі відсутності інших осіб, які можуть здійснювати цей догляд;
- парламентарії;
- співробітники органів військового керівництва;
- студенти та докторанти, асистенти - стажисти, аспіранти та докторанти;
- наукові та науково-навчальні працівники вищої освіти та наукових організацій, які мають вчений ступінь;
- чоловіки або жінки, чиї найближчі особи загинули або пропали безвісти в ході антитерористичних операцій.

Які документи мені потрібні, щоб в'їхати до Польщі на власному автомобілі?

Немає вимог, що обмежують право в'їзду до Польщі на власному автомобілі. Однак, для пересування польськими дорогами транспортним засобом, зареєстрованим за кордоном, необхідно виконати кілька вимог ст. 71 ч. 4-6 Закону про дорожній рух. Перш

за все, необхідно водійське посвідчення особи, яка керує транспортним засобом. Крім того, слід мати при собі свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу за кордоном, видане відповідним органом, який повинен підтвердити, що водій має право керувати цим транспортним засобом (наприклад, яке підтверджує, що транспортний засіб перебуває у власності або у спільній сумісній власності водія). Якщо свідоцтво про реєстрацію не дає права на користування даним транспортним засобом, водій повинен мати при собі документ, що підтверджує право на користування ним (договір оренди або згода власника). Також транспортний засіб повинен бути технічно справним - мати підтвердження проходження технічного огляду і номерний знак з позначенням, що складається з букв латинського алфавіту, арабських цифр та літерного позначення країни походження. Транспортний засіб також повинен мати дійсний поліс цивільної відповідальності. Транспортний засіб необхідно зареєструвати в Польщі протягом 6 місяців після в'їзду.

Як я можу подати заяву на отримання в Польщі міжнародного захисту?

Кожна людина має право подати на кордоні або на території Польщі заяву про надання їй міжнародного захисту. Для цього достатньо повідомити прикордонну службу про такий намір і вказати причини, через які ви не можете безпечно повернутися в країну походження. Однак, в даний час, у зв'язку з великою кількістю людей, що проходять через польські прикордонні переходи з боку України, подача таких заяв на кордоні навряд чи практикується. Прикордонна Служба впускає осіб, які втекли з України до Польщі на підставі законоположень про безвізовий режим або на підставі спеціального дозволу коменданта Прикордонної Служби.

Що буде зі мною після в'їзду до Польщі?

Якщо ви в'їхали до Польщі на підставі безвізового режиму, ви можете перебувати в Польщі протягом строку до 90 днів. В цей час ви маєте право на законне перебування в Польщі та інших країнах Шенгенської зони. Якщо до закінчення цього строку ви не зможете повернутися до країни, вам необхідно подати заяву на легалізацію свого перебування в Польщі.

Якщо ви в'їхали до Польщі на підставі виданої вам раніше карти перебування, ви можете перебувати в Польщі протягом терміну її дії.

Якщо ви подали заяву на надання вам міжнародного захисту в Польщі, ви будете направлені в один з приймальних центрів для осіб, які шукають захисту і щодо вас буде здійснюватись процедура отримання статусу біженця. Потім вам буде необхідно надати свій паспорт для депозиту і залишитися в Польщі до розгляду вашої заяви.

Якщо ви в'їхали до Польщі на підставі дозволу коменданта Прикордонної Служби, ваше легальне перебування в Польщі триватиме до 15 днів. До закінчення цього терміну ви повинні подати заяву про легалізацію вашого перебування в Польщі на підставі загальних правил. Ви також можете подати заяву на надання вам в Польщі міжнародного захисту.

Де в Польщі я можу отримати підтримку?

Всі громадяни України, які в'їжджають до Польщі, можуть звернутися до одного з приймальних центрів, що пропонують тимчасове проживання, харчування та медичну допомогу. Нижче ви знайдете адреси декількох з цих місць. Варто постійно переглядати урядові веб-сайти (наприклад: ww.ua.gov.pl), тому що послідовно відкриваються нові пункти допомоги.

- Pałac Suchodolskich Gminny Ośrodek Kultury i Turystyki, ul. Parkowa 5, 22-175 **Dorohusk – osiedle** (Палац Суходольських Гмінний Центр Культури та Туризму, вул. Паркова, 5, 22-175 **Дорогуськ – село**)
- Przygraniczne Centrum Kultury i Rekreacji, ul. Spółdzielcza 8, 22 - 540 **Dołhobyczów** (Прикордонний Центр Культури та Відпочинку, вул. Спудзельча 8, 22-540 **Долгобичів**)
- Zespół Szkół w Horodle, ul. Piłsudskiego 58, 22 - 523 **Horodło** (Група Шкіл в Городлі, вул. Пілсудського, 58, 22-523 **Городло**)
- Szkoła Podstawowa w Lubyczy Królewskiej (zaplecze hali sportowej), ul. Jana III Sobieskiego 5, 22 - 680 **Lubycza Królewska** (Початкова Школа в Любичі-Королівській (підсобне приміщення спортивного залу), вул. Яна III Собеського, 5, 22-680 **Любича-Королівська**)
- Świetlica, Korczowa 155 37-552 **Korczowa** (Кімната відпочинку, Корчова 155 37-552 **Корчова**)
- Hala sportowa - Medyka 285, 37-732 **Medyka** (Спортивний зал – Медика 285, 37-732 **Медика**)
- Szkoła Podstawowa w m. Krowica Sama 183, 37-625 **Krowica Sama** (Початкова Школа в м. Кровіца-Сама, 37-625 **Кровіца-Сама**)
- Była Szkoła Podstawowa w Łodynie, Łodyna 41, 38-700 **Ustrzyki Dolne** (Колишня Початкова Школа в Лодині, Лодина, 38-700)

Чи в Польщі я зможу отримати медичну допомогу?

Медична допомога, що фінансується з державних коштів, в Польщі надається застрахованим особам. Таким чином, все залежить від того, на якій підставі ви в'їхали до Польщі і чи маєте ви право на страхування. Наприклад, особи, які подали заяву на міжнародний захист, отримують медичну допомогу, що фінансується державним бюджетом. Якщо ви хочете записатися на прийом до лікаря, зверніться до медичної фірми Petra Medica: +48 22 112 02 06.

Крім того, медичну допомогу для громадян України, які втекли з країни, запропонувала компанія LUX MED. З цією метою була створена спеціальна, польсько-українська гаряча лінія за тел. +48 22 45 87 007 (працює щодня з 9.00 -17.00) та електронна адреса ua.kontakt@luxmed.pl.

Чи зможу я вільно виїхати з Польщі до інших країн ЄС?

Якщо у вас є дійсна віза або карта перебування або ви в'їхали до Польщі на підставі безвізового режиму, ви можете в'їхати в інші країни Шенгенської зони на термін до 90 днів.

Однак, якщо ви не маєте проїзного документа для виїзду за кордон (або ваші діти не мають), ви не зможете вільно перетинати кордони з Польщі до інших країн. Ви не будете мати такої можливості, якщо ви подали заяву на надання вам міжнародного захисту в Польщі. Тому що у такому випадку ви зобов'язані залишатися в Польщі до завершення вашої процедури, і ваш паспорт буде відправлений на час процедури до депозиту управління.

До яких організацій я можу звернутися за допомогою?

Офіційні джерела:

Цілодобова Гаряча лінія для громадян України, якою керує Управління у Справах Іноземців: +48 47 721 75 75

Інформаційна сторінка: www.ua.gov.pl (інформація PL, UA, ENG і RUS)

Неурядові організації:

Dom Ukraiński/Nasz Wybór (Warszawa) **(Український Дім/Наш Вибір (Варшава))**

ul. Zamenhofa 1 (вул. Заменхофа, 1)
00-153 Warszawa (00-153 Варшава)
Телефон: +48 727 805 764

Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć (Kraków) **(Центр Правової Допомоги ім. Галини Неч (Краків))**

ul. Krowoderska 11/7 (вул. Короводерська 11/7)
31-141 Kraków (31-141 Краків)
Телефон і WhatsApp: +48 693 390 502

Fundacja Ocalenie (Warszawa)

(Фонд Ocalenie (Варшава))
ul. Krucza 6/14a (вул. Круча 6/14a)
00-549 Warszawa (00-549 Варшава)
cpc@cpc.org.pl

Centrum Wielokulturowe (Warszawa)

(Мультикультурний Центр (Варшава))
ul. Jagiellońska 54 (вул. Ягеллонська, 54)
03-469 Warszawa (03-469 Варшава)
Телефон: +48 22 648 11 11 / +48 604 932 969

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej (Warszawa)

(Асоціація Юридичної Інтервенції (Варшава))
ul. Siedmiogrodzka 5/51 (вул. Седмьогродзка 5/51)
01-204 Warszawa (01-204 Варшава)
Телефон: +48 880 145 372

Helsińska Fundacja Praw Człowieka (Warszawa)

(Гельсінський Фонд Прав Людини (Варшава))
ul. Wiejska 16 (вул. Вейска, 16)
00-490 Warszawa (00-490 Варшава)
refugees@hfhr.pl

NOMADA. Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Społeczeństwa Wielokulturowego (Wrocław)

(NOMADA. Асоціація з Інтеграції Мультикультурного Суспільства (Вроцлав))
ul. Paulińska 4/8 (вул. Паулінська, 4/8)
Wrocław 50-247 (Вроцлав 50-247)
help@nomada.info.pl

+48 791 576 459

Institut Praw Migrantów (Wrocław)

(Інститут Прав Мігрантів (Вроцлав))

ul. Ruska 46A/201 (вул. Руська 46а / 201),

50-079 Wrocław (50-079 Вроцлав)

biuro@instytutpm.eu

тел. +48 510 011 846

Веб-сайт прикордонної групи, що містить інформацію про поточні ініціативи з надання допомоги біженцям з України: <https://www.grupagranica.pl>